

Молодий Комуніст

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить з 6 грудня
1939 року

№ 43 (4070).

СУБОТА

28

ЖОВТНЯ
1989 р.

Ціна 8 коп.

НАШІЙ СПІЛЦІ-71

Пролетарии всех стран, соединяйтесь!
Всероссийский Ленинский коммунистический союз молодежи

КОМСОМОЛЬСКИЙ БИЛЕТ
№94691463

Фамилия Всероссийский Ленинский
Имя Коммунистический
Отчество Союз Молодежи
Год и месяц рождения 29.10.1918

УПЛАТА ЧЛЕНСКИХ ВЗНОСОВ	
Месяц	Месячный заработок
Январь	ПЕРЕКОП РАБФАК КОМСОМОЛЬСК
Февраль	МАГНИТКА
Март	ДНЕПРОГЭС
Апрель	СТАЛИНГРАД
Май	БЕРЛИН
Июнь	ЦЕЛИНА
Июль	НЕЧЕРНОЗЕМЬЕ
Август	КАМАЗ
Сентябрь	БАМ
Октябрь	АТОММАШ
Ноябрь	
Декабрь	

БУРХЛИВІ ОВАЦІ ШТУТГАРТЦІВ

Надскладні елементи, тонко вплетені в завершені по задуму вправи. Ідея котрих — показати висоту людських устремлінь. Душа і пристрасть, порив і натхнення... Тут уже мимоволі забуваєш про бали, мипуєшся і насолоджуєшся спортивним святом.

Штутгарт, чемпіонат світу зі спортивної гімнастики. Повний тріумф радянської спортивної

гімнастики. На п'єдесталі пошани троє наших дівчат — С. Богінська, Н. Лашонова та О. Стражева. Це — у багатоборстві. А напередодні наші пріми стали чемпіонками у командному заліку. Серед них — кіровоградна Олеся Дудник!

Позабудьмо про те, що Олеся не потрапила у фінал багатоборства, що в особистому заліку бу-

ла «лише» сьомою. Згадаймо краще «десятий» за опорний стрибок, за фантастичну, одну з найскладніших у світі комбінацій на колоді — зал вибухав оваціями. Олеся, як у свій час Ольга Корбут, стала улюбленицею глядачів.

Вчора юна чемпіонка світу Олеся Дудник повернулася додому.

Читайте

в наступних

номерах:

● Про діяльність кооперативів у пресі дедалі частіше появляються публікації, зміст яких зводиться до безапеляційного висновку: «змова проти споживача». Та чи вичерпує ця лаконічна формула суть проблеми? І чим же притягує до себе непевна нині стихія «кооперативного

синдрому» молодих, сповнених енергії, спраглих живої роботи людей? Ще одна спроба відповісти на ці та інші питання — в проблемній статті кореспондента «МК» з Добровеличківського району.

● «...Сафонов дивився ніби не на фото, а в

якесь дивовижне дзеркало чи на екран, де «бачив» людей, що в цей час перебували за тисячі кілометрів звідси, а де яких не було навіть в живих...». Нині в одному з московських видавництв готується до друку книга екстрасенса В. І. Сафонова «Несу-світна реальність», де

автор викладає свої думки з приводу феномену діагностування. Уривки вже з'являлися в українській республіканській пресі. Читачів «Молодого комуніста» вже ближчим часом чекають розділи з книги, котрі також публікуватимуться вперше.

1975—1980 роки

Епохою пізнього застою іменуємо зараз ми цей період, звинувачуючи пресу тих часів у лакуванні дійсності, рапортоманії, парадності. Не уник цього і тодішній «Молодий комунар». Схожі один на одного виробничі і пропагандистські матеріали займали щоразу півгазети. Зовсім небагато гострої публіцистики, зовсім не мало агітаційної ідеології. Були в обласній молодіжці тієї пори і вітні моменти: більше, ніж тепер, друкувалося інформації про школярів, спорт, вірші, повідомлень із за рубежу...

ДЕМОКРАТІЯ СПРАВЖНЯ ЧИ ОМАНЛИВА?

Кожного разу, коли в Радянському Союзі проводяться чергові вибори, буржуазна пропаганда виливає на газетний ринок справжній потік статей, покликанних довести «переваги» західного способу життя, а заодно — кинути тінь на наші, радянські порядки. При цьому всіляко вихвалюється горезвісна «парламентарна демократія», яка нібито дає змогу масам у капіталістичних країнах брати участь у реальному управлінні державою, впливати на прийняття тих чи інших рішень у моральних, принципових питаннях. Як «зразок» або «еталон» наводиться найчастіше система, встановлена у Сполучених Штатах Америки, — провідній країні капіталістичного світу. Вказують на те, що вибори проводяться там на основі загального виборчого права з участю кандидатів від кількох політичних партій. При цьому відомо затулюється той фант, що серйозно претендувати на обрання може лише людина, яка має великі кошти, здатна вижити із своєї (або чужої) кишені в ході передвиборної кампанії буквально мільйони доларів.

А. КРАСИКОВ.
(ТАРС).
17.06.75.

В РЕДАКЦІЮ ГАЗЕТИ «МОЛОДИЙ КОМУНАР»

Прошу через Вашу газету висловити мою щиру подяку юнакам і дівчатам обласної, обласній раді ветеранів комсомолу, всім товаришам, які поздоровили мене із знаменною датою в моєму житті — 50-річчям перебування в лавах Комуністичної партії Радянського Союзу.

І. І. БЕНЕША,
член КПРС з 1927 року.
2.06.77.

У СЕРЦЯХ — ГОРДИСТЬ І ДОВІР'Я

З радістю сприйняли учні нашої школи звістку про те, що Центральний Комітет КПРС і Рада Міністрів СРСР присудили Генеральному секретареві ЦК КПРС, Голові Президії Верховної Ради СРСР товаришеві Леоніду Іллічу Брежнєву Ленінську премію за книги «Мала земля», «Відродження» і «Цілина».

Гордість і довіру проявили наші серця до товариша Л. І. Брежнєва, якого знову обрано Головою Президії Верховної Ради СРСР.

Хочеться сказати спасибі Леоніду Іллічу за те, що він невтомно бореться за мир, за дальший розвиток багатонаціональної країни Рад.

Раїса АБРАМОВА,
учениця 8 класу Камбурлівської середньої школи Онуфріївського району.
5.05.79 р.

КОНКУРС ОРАТОРІВ

Уперше на Кіровоградщині було проведено конкурс ораторів, організований обкомком комсомолу та обласним відділенням товариства «Знання».

Переможцем турніру став лентор з Ульяновки Володимир Яремчук. Його нагороджено путівкою в Сочі. Два других призери — Олександр Горчинський (Гайворон) та Тетяна Корниченко (Олександрівка) одержали путівки бюро молодіжного туризму «Спутник». Три лентори — Григорій Роман (Кіровоград), Іван Титар (Світловодськ) та Юрій Сопільняк (Кіровоград) відзначені грошовими преміями. Заохочувальні премії — бібліотечні політичні літератури — отримали ще десять учасників турніру.

М. ДУМІЧ.
22.05.79 р.

ІНГУЛ: МАЙБУТНЄ

Ми ще й досі добре пам'ятаємо човнову станцію, ласнаві кіровоградські пляжі. А тепер річки майже не стало, її затягло замулом, водоростями. В неї потонами біють брудні стічні води із заводів і фабрик. Поникли зелені шати над берегами.

Свого часу група працівників Кіровоградського філіалу інституту «Укрпіддінпродгосп» під керівництвом головного інженера проекту Миколи Федотівича Покорного розробила проект і генеральний план розчищення Інгулу, реконструкції його берегів у межах міста. Основна ділянка виконуваних робіт — від мосту по вулиці Нірова. На цьому відрізку перспектива заманлива: річка буде шириною 40 метрів, а по вулиці Карла Маркса — до 70 метрів. Усюди глибина — три метри. Далі — багатопверхові будинки.

А. МЕКЕДА,
начальник СУ-2 «Гідростенбуд».
5.06.79 р.

ДОЛОНІ ЗЕМЛІ

Ось мені кажуть: твій син — космонавт. Командир космічного корабля «Союз-35». Підполковник. Людина, яку знає сьогодні весь світ. А я його чомусь бачу, особливо уві сні, маленьким, прудконогим хлопчиком. Немов зараз чую дзвінкий, чистий голосок: «Мамо, можна я піду на річку? Наловлю риби. Ох, юшка буде смачнішою!».

З дитинства Лідою читали, що він добре переносить невагомість. Відміняє себе почуває. Бачили по телевізору його веселу білозубу усмішку. Він бадьоро усміхався, а я думала...

Коли ж нарешті повернешся до нас? Коли я почую твоє знайоме й хвилююче у себе на порозі: «Здрастуй, мамо! Ось я й прийшов»?

Льоня приземлився. Незабаром він пройде нашими просторами степами, які мов долоні землі, виголосили його дитинство. Саме тут, серед золотого колоса пшениці, він замріяно задивлявся у високе небо. Саме звідси починалася його заповітна мрія.

І для нього не може бути більшого тяжіння, ніж тяжіння до землі, свого народу, рідного краю.

Т. ПОПОВА,
мати космонавта,
М. Олександрія.
14.10.80 р.

На сесії Верховної Ради Української РСР

25 жовтня почала роботу десята сесія Верховної Ради Української РСР одинадцятого скликання.

На сесію запрошені народні депутати СРСР від Української РСР, генеральні консули і консули всіх консульств зарубіжних країн у Києві, працівники ряду міністерств і відомств республіки, представники засобів масової інформації.

У роботі сесії беруть участь члени і кандидати в члени Політбюро ЦК Компартії України В. А. Івашко, С. І. Гуренко, Ю. Н. Єльченко, Є. В. Качаловський, Б. В. Качура, А. І. Корнієнко, В. А. Масол, В. О. Сологуб, В. С. Шевченко, Ю. П. Коломієць, Л. М. Кравчук, В. Д. Крючков, Я. П. Погребняк, Г. І. Ревенко.

Сесію відкрив Голова Верховної Ради УРСР депутат П. Г. Косюк.

У зв'язку з тим, що М. К. Задоя обраний народним депутатом СРСР і є депутатом обласної Ради, він склав свої повноваження депутата Верховної Ради УРСР і одночасно звернувся з проханням увільнити його від обов'язків заступника Голови Верховної Ради УРСР. Сесія задовольнила його прохання і прийняла з цього питання постанову.

На пропозицію депутата А. І. Ковальки заступником Голови Верховної Ради УРСР обирається перший секретар Кременчуцького міськомкому партії депутат М. І. Залудяк.

На пропозицію Президії Верховної Ради УРСР, схваленою Радою Старійшин, затверджується такий порядок денний сесії: про правове забезпечення реформи представницьких органів державної влади в Українській РСР; про вибори народних депутатів Української РСР та депутатів місцевих Рад; про проект Закону Української РСР про мови в УРСР; про затвердження Указів Президії Верховної Ради Української РСР. З доповіддю з першого питання виступила Голова Президії Верховної Ради УРСР депутат В. С. Шевченко.

Обговорення питань порядку денного проходить по-діловому, в обстановці полемічності.

(РАТАУ).

ПАТЕНТ НА БОКОПЛАВІВ?

Так. І не тільки на них. Мотилів, артемій, циклопів, дафній, трубочників, молосків та інших водних безхребетних, що використовуються для годівлі акваріумних риб та як приманка для любительського риболовства, віднині можна заготовляти тільки з дозволу обласної інспекції рибохорони. Про це розповідає державний інспектор рибохорони В. І. АГЕВНІН:

— Насамперед, про мету даної регламентації. Вона спрямована на збереження біологічного ланцюга наших водоймищ, важливого ланкою якого, як відомо, є водні безхребетні. Донедавна мотилі, трубочники, дафнії та циклопи вилловлювалися без будь-яких обмежень, часто-густо на шкоду внутрішнім водоймищам. При цьому для деяких осіб промисел ставав

джерелом отримання нетрудових прибутків. Тому на основі положень «Про охорону рибних запасів та регулювання риболовства у водоймищах СРСР», а також нормативних документів, які регламентують кооперативну та індивідуальну трудову діяльність, встановлено чіткий порядок вилову водних безхребетних. Ним передбачене переважне право на відведення ділянок для промислу державним та агропромисловим організаціям. Пільгами користуються також заготівельні організації та кооперативи, які здають продукцію державній торгівлі чи реалізують її за встановленими цінами. І в останню чергу ми видаватимемо дозволи кооперативам, що реалізують водних безхребетних за договірними цінами, та особам, котрі займаються індиві-

дуальною трудовою діяльністю. Регулювання загальної кількості здобичі здійснюватиметься шляхом встановлення добової, місячної, кварталної чи річної норм. Норми вилову передбачатиме підтримання необхідного біологічного балансу водоймища.

Дозволи на заготівлю водних безхребетних видаватимуться інспекціями рибохорони при пред'явленні патенту відповідних фінансових органів.

У випадках порушень встановленого порядку вилову до винуватців застосовуватимуться штрафні санкції, передбачені рибохоронним законодавством. Це позбавлення дозволів на заготівлю водних безхребетних в тому чи іншому водоймищі, патентів, штрафи від 50 до 100 карбованців.

ШЛЯХАМИ РІДНОГО СЛОВА

БЛІЦ-КОНКУРС

Нині, коли до нас повертаються недоступні раніше широкому загалові вершинні здобутки української історичної науки, молоді літератури 20-х—30-х років, а з ними відроджується й інтерес до українського друкованого слова взагалі, редакція «Молодого комунара» разом із обласною організацією Добровільного товариства любителів книги УРСР вирішили провести історико-літературний бліц-конкурс під назвою «Шляхами рідного слова».

Коротко про умови конкурсу. Проводиться він в один тур. Відповіді на кожне із п'яти запитань оцінюються за п'ятибальною системою (враховуватимуться точність, лаконічність, наукова виваженість відповідей, наявність ілюстративного матеріалу та посилань на джерела). Підбиватиме підсумки журі, до якого залучено науковців-літературознавців. Для перемож-

ЗАПИТАННЯ БЛІЦ-КОНКУРСУ

1. «На чорта нам здалася власть!»

Нам дайте хліба, їсти!»

Це рядки з поеми видатного українського поета, вміщеної у збірці, що побачила світ 1920 року. Про якого поета йдеться? Як називалася цитована поема, якою була її проблематика? Що дало назву усій збірці?

2. Коли побачила світ перша в історії українського народу фундаментальна енциклопедична праця з питань художньої літератури?

3. Ім'я одного з патріархів української радянської літератури, уродженця Новомиргорода, драматурга, автора роману «Плавні палають» добре пам'ятають і шанують у місті, де він на-

родився. Назвіть його. Яких ще письменників-земляків ви знаєте? Скільки членів Спілки письменників України народилося в нашому краї? Якими мовами вони писали?

4. Герой цієї документальної повісті, лікар, добротворець, щедрої душі людина жив у Вільшанському районі. Про його дитинство, яке минуло неподалік Новоархангельська, змужніння, нелегкі життєві до-

роги, участь у русі прихильників миру написав інший український поет. Як називається повість? Хто її героєм і автор? Які поетичні книги автора повісті ви знаєте?

5. Письменник, про якого йдеться, прожив бурхливе, сповнене карколомних перемін життя. Він брав участь у революційній боротьбі проти царизму, був одним з керівників Центральної ради, очолював

буржуазно-націоналістичну Директорію. У 1920 році оголосив про примирення з Радянською владою, повернувся на Україну, але невдовзі знову виїхав за кордон. Мешкав у Франції. Часом виступав із критикою окремих угруповань націоналістичної еміграції, закликав українських емігрантів до співробітництва з урядом Радянської України. У роки війни був ув'язнений німецькими фашистами в концтаборі...

Про якого письменника, нашого земляка йдеться? Які його твори ви мали можливість прочитати останнім часом?

Відповіді на запитання літературного бліц-конкурсу просимо надіслати до редакції «Молодого комунара» не пізніше, як через три тижні після публікації умов конкурсу. На конвертах робіть помітку «Шляхами рідного слова».

ЖЮРІ.

Під час початку Придніпровської державної рибоводно-меліоративної станції, що в с. Куцеволівці Онуфріївського району, 94 гектари водного дзеркала. Рибалки працюють — жива риба у продажу є. До кінця року в районі ще буде пущено став № 4 на 94 гектари. На знімку зліва направо: головний інженер-рибовод М. ФАЛЬКО, головний бухгалтер М. ГРИЦЕНКО, рибалки І. КУЧЕР, А. ШАБЛІЙ, Ю. КУРАВЕЛЬ; у ділі завжди й директор В. І. ПОСТРІЧАН (знімок справа внизу).

Фото В. ГРИБА.

БИЙ СВОЇХ, ЩОБ ЧУЖІ БОЯЛИСЬ?

[Закінчення. Поч. у № 42].

2.

НАСТУПНОГО дня комсомольські збори назначили в робочий час — на 15.00. І все-таки зібралось трохи більше половини спілчан. Гадаю, помилялися хлопці, коли розраховували, що «Думка» розбудить інтерес у молоді до цього комсомольського заходу. Якщо чесно, не знаю, чим би цих молодих людей можна було зібрати на звітно-виборні збори стопроцентно. Тут же після зборів показати «інтердівча»? Переконаю, що збори пройшли б при такій же чисельності і ще меншій активності — усім нетерпілося б швидше закінчити «балаканину» і подивитися фільм. Мабуть, аудиторія під час демонстрування фільму подвоїлася б. Але добре, що комсомольська організація Кіровоградського ремонтно-механічного заводу імені В. К. Тарутини не вдавалась до таких експериментів.

Сьогодні ми констатуємо: у громадсько-політичній організації, якою є ВЛКСМ, — криза. Але щоб настільки глибока... Секретар комітету комсомолу Людмила Одорожа закінчила доповідь... Відзвітував і голова поста «Комсомольського прожектора» Володимир Полішук. Почалося обговорення. Але — без участі комсомольців. Дві з половиною години на трибуну піднімалися по черзі начальники цехів, котрі відповідали за явку комсомольців на збори, — кого мало не за руку привели, (читає: кого влімали), кілька разів брав слово секретар парткому В. І. Козуль, виступив директор підприємства В. М. Тиунов. Дві з половиною години припрошували, закликали, умовляли виступити хоч кого-небудь від комсомольців.

Невже вам байдуже, що робиться у вашій комсомольській організації, на заводі? — дивувались комуністи, запрошені на збори. У відповідь — мовчання.

Коли ж слово взяв член комітету комсомолу Олександр Власов і почав говорити про абсолютну пасивність комсомольської організації, про те, що вона за звітний період не зробила жодної справи, яку можна було б із гордістю назвати комсомольською. Коли спробував пояснити всю складність стосунків між «рухівцями» (як їх називають) з комітету комсомолу і парткомом, збори чомусь і цього слухати не

схотіли: «Виступай по темі», — чулися репліки. Те, що наболіло, це по темі чи ні? Я кілька фраз з виступу О. Власова записала дослівно:

— Кілька разів на заводі уже виникало питання про саморозпуск комсомольської організації. Зрештою, це вже формальність: її, по суті, давно немає... Що стосується нашого осередку, то ми відверто прагнемо роботи. Серйозної, відповідальної. Хочемо продемонструвати свою позицію. А нам пропонують лише куші та фонтанчики розбити на території заводу... І повірте, не хочеться псувати стосунки з парткомом, навпаки... І ще: ми не боремося за владу, як дехто вважає. Точніше сказати: боремося не за владу, а за «виживання»...

В кінці О. Власов попросив комсомольську організацію висловити своє ставлення до їхнього осередку. Саме на зборах хотілося вияснити, на яку реальну підтримку молоді може розраховувати неформальна група в усіх своїх починаннях.

Ані на яку, як виявилось... Комсомольці знову відмовчались, а збори далі стали недемократичними. З трудом вірилося, що проходять вони у вересні 89-го, а не 82-го, скажімо. До речі, в ті роки (добре пам'ятаю це з власного досвіду) комсомольські збори проходили надзвичайно активно. Чи, може, тоді наша комсомольська організація була винятком? А, може, сьогодні виняток — ці збори на заводі ім. В. К. Тарутини? Не хочу робити узагальнення. Але дещо хотілося б уточнити.

Одразу після виступу О. Власова слово взяв секретар парткому В. І. Козуль і попередив, що комсомольські збори — не місце для пропаганди Народного руху, закликав молодь не вступати у цю організацію, «яка запламувала себе зв'язками з націоналістичними і екстремістськими елементами». Далі у виступах (не комсомольців, звичайно, ті вперто мовчали, зумисне підкреслюю), висловлювались застереження, демагогічні зітхання, що колись, мовляв, були справжні комсомольські комісари, а тепер «рухівці». Відверте «притягування за вухо» легендарних комісарів на фоні загальної дрімоти аудиторії відгонило страхенням анахронізмом. І знову ж, якщо наведений мною виступ О. Власова вважається агітацією за Рух, тоді я чогось просто не розумію.

Віктор Полтавець спробував ще

раз пояснити свою позицію у плані конкретної перебудови на своєму підприємстві. Слухати його не захотіли. Не дослухали до кінця й присутнього на зборах працівника міськкому комсомолу В. Заїкіза, який пробував пояснити позицію останнього Пленуму ЦК ЛКСМУ щодо НРУ.

КОРИСТУЮЧИСЬ тим, що мене перебивати нікому (принаймні коли я пишу ці рядки, уточню, що учасники останнього Пленуму ЦК ЛКСМУ, обговорюючи питання про ставлення комсомолу до НРУ за перебудову, висловилися за можливість співробітництва із здоровими, такими, що діють на соціалістичній основі, силами Руху, в галузі екології, культури, збереження історико-культурної спадщини та ряді інших неполітичних сфер. Виступаючи на Пленумі, член Політбюро, секретар ЦК Компартії України Ю. Н. Єльченко зазначав, що завдання полягає насамперед у тому, щоб викрити сили, які заважають посправжньому розгорнутися цьому Рухові відповідно до його назви — Народний рух України за перебудову. Ми, було зазначено, — з усіма здоровими силами Руху, які дотримуються концепції перебудови, розробленої КПРС. Ми — проти будь-яких сил і течій цього Руху, які стоять на деструктивній, а тим більше антисоціалістичній, націоналістичній, сепаратистській позиції.

Оскільки якоїсь цілісної структури НРУ немає, комсомол має право висловлювати своє ставлення безпосередньо до того осередку, з яким має справу.

Таке ж власне ставлення (позитивне чи негативне) можна було б висловити і на зазначених зборах. Спокійно. І продемонструвати свою політичну культуру, до якої закликали один одного виступаючі. Комсомольські ж збори явно не вдалися. І як людина збоку, я не можу сказати, що з вини «рухівців». Дискусію (якщо це можна назвати дискусією) затіяли не вони. А що комсомольські справи? Поговорити про них так і не спромоглися.

Уже, мабуть, з відчаю Володимир Іванович Козуль звернувся до присутніх комсомольців:

— Якщо настільки байдужий вам комсомол, то чи не чесніше покласти свої комсомольські квитки?

ОДИН виступаючий від комсомольської організації, проте, все ж був. Інженер Юрій Наза-

ренко ніби вилив на усіх відро холодної води:

— Що ми затіяли оце на комсомольських зборах диспут про Народний рух? Хіба це сьогодні найсуттєвіше для нашої комсомольської організації? До чого тут Рух? Ці хлопці з комітету комсомолу справді ініціативні. Одні на всю комсомольську організацію заводу щось хочуть робити, чогось добиваються. Для чого ж із них робити ворогів?

На цьому б можна було поставити крапку, оскільки моє враження від усього почутого і побаченого співпало з думкою виступаючого. Якби не... Назаренко додав, що не бачить свого призначення у такій комсомольській організації, як їхня, і вважає чеснішим покласти свій комсомольський квиток. Що він і зробив на очах у всіх присутніх.

Зізнаюсь, із подібним фактом я зустрілася вперше, і тому, думаю, не можна його оцінювати однозначно. Гадаю, це варто окремої розмови.

Не стану переповідати читачам процедуру виборів комітету комсомолу. Була вона досить нудною. «Може, Васю виберемо в комітет комсомолу. А, може, ти — як твоє прізвище? — будеш?» — щось на зразок цього. Ні Олександр Власов, ні Ігор Гижко, ні Володимир Полішук, ні колишній секретар Людмила Одорожа до складу комітету комсомолу не увійшли. Його повністю «оновили», але, як інколи буває на початку нового звітнього періоду, саме цей факт оптимізму не викликав. У мене особисто...

...На закінчення нашої розмови в цеху Віктор Полтавець сказав:

— До нас на завод приходила секретар Кіровського райкому Компартії України Л. М. Пилипенко. Обіцяла підтримку наших ініціатив, ділових пропозицій. Запропонувала мені попрацювати тиждень поруч із секретарем райкому партії, оцінити труд партпрацівника. Але, мабуть, і там не до нас...

Я передзвонила Людмилі Миколаївні з цього приводу. Вона добре пам'ятала про свою обіцянку і сказала, що перешкодило їй виконати її відрядження до Києва.

— А тепер я обов'язково займусь цим, — пообіцяла.

Можливо, діалог між райкомом партії і неформальною групою допоможе поновити й інший, не менш необхідний діалог — між осередком НРУ і парткомом?

Людмила ЯРМОЛЕНКО.

ПЕРЕБУДОВА:
ТВОЯ ПОЗИЦІЯ

ЗВЕРНЕННЯ

районного
піонерського
штабу «Факел»
Олександрівського
району до піонерів
і школярів
Кіровоградщини

Юні друзі! Перемога у Великій Вітчизняній війні дісталася нашому народові ціною мільйонів життів. Віддали своє життя за перемогу і герої села Підлісного Олександрівського району: Яша Матвієнко, Федя Шепель, Ваня Юрченко, Ваня Коноваленко, яких фашисти по-звірячому замучили в Чорному лісі.

Проводячи операцію «Пам'ять», піонери Олександрівщини збирає кошти для впорядкування місця загибелі юних героїв. Учні Підлісного району СШ зібрали і перерахували на рахунок 70002 Олександрівського РК ЛКСМ України 750 крб. Сьогодні ми звертаємося до всіх піонерів Кіровоградщини, школярів. Давайте заробимо кошти під час трудових десантів в колгоспах, на підприємствах, зберемо металобрухт і перерахуємо кошти в фонд будівництва пам'ятника піонер-героям села Підлісного.

Члени районного піонерського штабу «Факел» Олександрівського району.

ДНІПРО СТАНЕ ЧИСТІШИМ

ФАКТ І КОМЕНТАР

У Світловодську введено в експлуатацію міський комплекс очисних споруд. Прокоментувати цю подію ми попросили начальника комплексу Валентина Андрійовича СПІРИНА.

— Місто наше, як відомо, досить насичене промисловими підприємствами, — сказав Валентин Андрійович. — А присутність великої індустрії, тим паче, з елементами металургійного виробництва сама собою передбачає значне використання води. Раніше, на жаль, вода ця була або зовсім непридатною для повторного включення у виробничі процеси, або часто-густо скидалася в Дніпро недостатньо очищеною. Запобігти цьому, забезпечивши повну очистку промислових та побутових стоків з усього Світловодська, покликаний наш комплекс очисних споруд.

Розташований він у сосновому лісі неподалік від міста енергетиків. Що являє собою комплекс? Думаю, не помилюсь, порівнявши його з сучасним промисловим підприємством, що має власну лабораторію, необхідні допоміжні служби. На зведення виробничих потужностей, які включають у себе замкнуті цикли механічної та біологічної очистки, було затрачено понад 8 мільйонів карбованців.

Тепер за добу ми зможемо доводити до необхідних кондицій не менше 35 тисяч кубометрів води. Вона повертатиметься назад у Дніпро на відстані 40 кілометрів від заводу чистих металів.

Перші лабораторні аналізи, проведені відповідними санітарними службами міста, показали високий рівень механічної та біологічної очистки промислових стоків.

3

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

28 жовтня 1989 р.

Комуністичний Спілці Молоді-71

ДЕ ДІЛИСЯ СЛОВА ПОШАНИ?

Шановна редакція! Прочитавши в «Молодому комуністі» за 2 вересня статтю Люди Малахової, хочу з цього приводу висловитись. Молодець, Людо! Я підтримую тебе, бо йоді й самій хочеться написати, але не знаю, чи надрукують.

Хочу сказати про комсомол. Ми, старші комсомольці, думаємо, що він би не втратив авторитет, аби була підтримка з боку партії і журналістів, аби частіше зустрічалися з комсомольцями як у містах, так і в селах, піднімали їм дух в їхній силі на прикладах героїчних подвигів громадянської, Великої Вітчизняної війни.

Це покращило б їхню працю, а праця — це й авторитет. Комсомол завжди був попереду, та й тепер є такі енергійні, бойові люди, але їх принижують з усіх боків, преса мало висвітлює здобутки комсомольців минулого і сьогодні.

Я б сказала, що в «Молодому комуністі» завжди принижували комсомол, його гідність. Бо й справді читаєш і просто дивуєшся, де ділися слова пошани на адресу комсомолу? Якись спілчанські справи, групи спілчан... Не добереш, про яких спілчан ви пишете.

Чи про профспілку, чи про Комуністичну Ленінську? Ви знаєте, що це дрібниці, а от я давно думаю, що комсомол, ВЛКСМ ні в якому разі не повинна втрачати своєї заслуженої поваги.

Статтю «Три карбованці із зарплати?» не треба було й друкувати і цим принижувати гідність комсомолу. Треба брати хороші приклади, а то вишукують тих, хто не хоче бути в комсомолі, не хоче бути передовим, а так собі — аби день до вечора, як нажуть.

Моя думка — комсомол повинен бути гідний своєї партії і Вітчизни, не нехтувати своєю історією, минулим. Йому є чим гордитися. Мені думается, що останні номери «МК» більше направлені на підняття авторитету комсомолу. Сподобалися слова: «Турбота про комсомол — це загальнодержавна справа», що ВЛКСМ розділяє політичну платформу КПРС.

Члени ВЛКСМ, комсомольці, комсомольська організація — це справжній, заслужений назви. Преса, якось, як кажуть, чи вичікує, хто кого, як висловлювалися в Києві на мітингу члени НРУ, які понавішували лівосто-бачитишних прапори, виступаючи проти Радянської влади, навіть проти В. І. Леніна. Пора вже, мабуть, закопати в нашій країні... Інтелігенція рада, що стали дуже письменними при Радянській

владі, вже культура вишла з рамок, висловлюються «панове», «пані» на мітингах у Києві. Смішно й тривожно на душі. Читаючи про Рух, не розумію, чого його пишуть з великої літери.

Р. С. Пробач, шановна редакція, я ще хочу написати. Про те, що коли я їздила в Кіровоград, в автобусі поруч сидів ветеран війни і праці, на грудях — значок з портретом В. І. Леніна. Я зацікавилася цією людиною, сказала, що зараз рідко побачиш такі значки на грудях. Побільше б таких як ця людина, будівельник Петро Іванович Запінський. Про таких треба писати, а не кричати «панове».

Якщо надрукуєте мого листа, грошей не висилайте, нехай вони йдуть на милосердя.

Ганна ШАРПА.

м. Олександрія.

НІХТО НІЧОГО
НЕ «ВИШУКУЄ»!

Готуючи цей лист до друку, я спочатку хотів запропонувати читачам буквально двома рядками відгукнутися на цю публікацію. Але, врешті-решт, вирішив не як кореспондент «МК», а як читач

висловитися. Бо на такі епітети на адресу редакції і сьогодні не відповідає не можу.

Перше, що хочу сказати, — у молодіжній газеті, порушуючи комсомольські проблеми, з давніх давен під Спілкою розуміли саме наш комсомол. Зрештою, самі слова «комсомольці» чи «спілчані» стану справ не визначають.

Щодо зауважень, які стосуються розповідей про працю молоді, її відпочинку, внутрішнішого життя, — уважний читач помітить, що ці матеріали постійно друкуються на сторінках тижневика. Про те, що газета принижувє комсомол, теж не то дивно читати! І ніхто, повір, Ганно, не думає «вишукувати» щось погане, аби принизити нашу Спілку, а тим більше заперечити її роль у молодіжному житті.

До речі, якби ми, газетарі, були такими, як про нас думає Ганна, ми б її листа десь далеко-далеко сховали.

Не буду далі дискутувати. Думаю, що перш, ніж братися за перо, варто не лише добре все обміркувати, а й бути компетентним у питаннях, про які мова, не вдаватися до загальників. Можливо читачі «МК» зі мною не погодяться!

Юрій ЯРОВИЙ.

КОМСО-
МОЛЬСЬКА
ПЛАНІРКА

«Енергію

МОЛОДИХ —

перебудові»

Таким був девіз регіональної науково-практичної конференції, що відбулася минулого тижня в Кіровограді. Її організували та провели обком комсомолу, обласне правління науково-інженерного товариства, обласна рада молодих вчених і спеціалістів, Кіровоградський будинок техніки, центр науково-технічної інформації і пропаганди. Фінансував конференцію обласний фонд НТТМ.

Спочатку про представництво. Воно було досить широким. На запрошення оргкомітету відгукнулися молоді вчені з Одеси і Москви, Ульяновська і Ворошиловграда, Волгограда і Херсона. Їхні доповіді, наукові розробки пройшли попереднє «випробування» на вченій раді і були надруковані.

Певно, зайве говорити про важливість ось такого серйозного екзамину для молодих науковців, котрі тільки торують собі дорогу у велику науку. Про діапазон пошуків вчених свідчать теми доповідей і повідомлень, які ми взяли на вибір: «Оцінка логічної структури процесу навчання на ЕОМ», «Вплив різних видів сошників на якість сіяння озимої пшениці», «Історичний досвід політичної освіти комсомолу. Елісаветградщини в роки громадянської війни і сучасність».

Усі розробки і винаходи, які були схвалені науково-практичною конференцією, рекомендовані для практичного застосування центром НТТМ області та молодіжним фірмам Варненського округу Болгарії.

Наш кор.

Відповідальність беремо на себе!

Завтра, саме в цей день, у бурхливому і цікавому році оновленого політичного життя, наші з тобою Спілці виповниться сімдесят один рік. Подумати — багаторічний ювілей! Скільки за цей час зроблено і... скільки не зроблено, скільки доведеться нам ще робити.

Не знаю чому, але в переддень такої дати хочеться мені, комсомольському працівнику, повести щирі мови про стан нинішнього комсомолу і про те, яким ми і я, як частинка цього «ми», будемо його робити. Про успіхи? Вони є. Хай не всі їх бачать, хай є ще скептики і невірці, балакуни.

Ще рік тому ми хвалили себе. Засуджувати той час не буду, як і минульшину, теж — напевно, ні в кого не повернеться язик сказати, що орден, а серед них і бойові, завоювані кров'ю і потом молодого покоління тих років, несправедлива відзнака. Снажу про інше. Проте, що через сімдесят два роки своєї діяльності ми, молоді, «нотра підтримує платформу учасників Вольської зустрічі, готова взяти на себе відповідальність за майбутнє країни, але не хочемо ми розплачуватися за чийсь помилки. Ми розуміємо, що про персональну пенсію нашому поколінню в найближчій перспективі ще рано навіть думати.

Найбільше, що приємно вражає сьогодні, — це зростання свідомості нашої молоді. Ще недавно ми твердили, що комсомол представляє всю молодь країни. Тепер розуміли, що ВЛКСМ — це, перш за все, політичний механізм для реалізації інтересів і прагнень самих членів Спілки молоді. Візьмемо останні роки діяльності комсомольців Кіровоградщини, зокрема, обласного центру.

Не можна було просто-напросто не помітити цього політичного механізму в таких напрямках — рух МЖК і створення центрів НТТМ. Спочатку емжековці називали не ким-небудь, а екстремістами. Тож довелось їм, цим вольовим хлопцям, добре утверджувати свою правоту. І нелегко далася перемога — лише торік перші члени МЖК вселилися у перший будинок.

Так само реалізовувалися й інші прагнення. Додам, наших, молодіжних, які ми самі придумували, самі народжували в дискусіях, запозичали у друзів. Правда, образливо і боляче було бачити пасивність й нерозуміння деяких

партійних, державних, господарських працівників. Навіть сьогодні теке трапляється, та цим уже не здивуєш.

На сімдесят другому році нашої Спілки ми в районі не збираємося створювати нових незалежних молодіжних організацій. Але визнаємо за ними право на існування і готові співробітничати.

Сьогодні як ніколи нам потрібно розвивати атмосферу творчого пошуку. У себе ми це робили і будемо робити далі через проведення дискусій. Вважаємо, що будь-яке прагнення перешкодити дискусіям під прикриттям фрази «необхідно працювати над конкретними рішеннями» шкодить молодіжному рухові. Ніяка потреба практичних результатів не може стати основою для заборони думати як і потреба в дискусії не повинна нас відволікати від справи.

Постав ряд невідкладних завдань. На бюро Кіровського райкому комсомолу головним було названо рішучу політизацію нашої молодіжної діяльності.

Життя в цілому, а тим паче у нашій районній комсомольській організації, показало повну неспроможність широко поширеної теорії про зростання авторитету комсомолу за умови надання молоді різного набору споживчих цінностей, або ж створення умов для підвищення матеріального стану. МЖК (а їх у місті діє вже три!), центри НТТМ, молодіжні центри завоюють міцні позиції. Однак їх вплив на внутрішньоспілкову ситуацію і молодіжні маси обмежується певним активом, незрівняним загальною чисельністю організації.

Події останнього часу — конфлікт між палестинськими і радянськими студентами НІСМУ, страйк емжековців — колишніх воїнів-інтернаціоналістів — переконують, що гострі проблеми дня викликають здружену реакцію значного числа молоді.

Ці стихійні, хаотичні, часто з екстремістським відтінком, — це перш за все вина не учасників подій, а молодіжної організації, яка значний період ухилялася від вирішення проблем, що хвилюють її членів. Інтереси молоді, що називається, творчих товаришів можна захищати сьогодні, вважаю, лише політичними методами.

Невід'ємною частиною нашого життя залишається економічна діяльність комсомолу. Тут не варто піддаватися ілюзії щодо наших можливостей. Молодіжні центри, на мою думку,

не приведуть до радикальних змін в умовах загального дефіциту і відсутності в країні індустрії дозвілля. Центри НТТМ не зроблять гучною непристосовану до науково-технічного прогресу і інтересів споживачів економіку.

Разом з тим економічна незалежність є важливою умовою нашої організаційної самостійності в господарських починаннях і орієнтації на ринок. Потрібен економічний пошук і комсомольська винахідливість для створення економічної бази нашої діяльності. Така вимога нинішнього дня. Базу нам ще треба створювати, а от винахідливість і економічним пошуком ми можемо гордитися.

Можливо, дехто, прочитавши ці рядки, скаже, що я надто вихваляю комсомольську економічну діяльність. Хай так. У своєму інтерв'ю в «Молодому комуністі», перший секретар обкому комсомолу Сергій Снопков наголошував, що нам, спілчанам, незручно навіть просити в держави гроші на свої потреби у тій складній економічній ситуації, в якій перебуває країна. Можна й далі продовжити думку Сергія, який сказав, що, займаючись господарською діяльністю, ми заробляємо гроші для вкладення їх у виховання, створюємо матеріально-технічну базу молодіжної сфери... Зауважу, що всі райкоми, міськкоми комсомолу області прагнуть до економічної діяльності. Ми, приміром, працюємо без дотацій.

Великі резерви містять у собі політична діяльність у Радах, направлена на виділення коштів для вирішення молодіжних завдань. Головне завдання в цьому — дати можливість молодій людині максимально використовувати свій талант і здібності, розкрити свої можливості.

Обов'язково варто переглянути культурну політику комсомолу. Наше завдання — дати можливість молодим людям реалізувати себе в різних напрямках.

Наша принциповість повинна поширюватися не лише на прийом до Спілки, але й на копітку роботу по пропаганді ідей ВЛКСМ, по підготовці гідних до вступу. Саме на це сьогодні спрямовує свою роботу бюро Кіровського райкому комсомолу.

Валерій МАЛИШОК,
перший секретар Кіровського (м. Кіровоград) райкому комсомолу.

5

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

ДО 17 І СТАРШІ

«І що, пришельці посприяти передплаті?»

Це запитання, здається, найчастіше звучало під час зустрічей виїзної групи обласної організації Добровільного товариства любителів книги, у складі якої був і кореспондент «Молодого комуніста». Цілком законний інтерес, породжений певною мірою й недавніми публікаціями в тижневик, не тільки сприяв загальному поглибленню розмов, а й (хоч як це не дивно) — їхньому «заземленню», наближенню до кіншніх конкретних потреб людей.

Зустрічі колгоспників з літераторами засвідчили, що «сенсативні» публікації не обов'язково відволікають трудящих від реального життя. Як резонно зауважив хтось із учасників зустрічей на полях та фермах, «навіть чи наші проблеми вирішуватиме за нас хтось інший, хоч би й інопланетянин». Самі ж такі зустрічі, на думку працівників свинотоварного комплексу колгоспу імені Енгельса, скажімо, потрібні за умови, якщо «говорити на них правду».

Наскільки вдалося виконати це побажання учасникам виїзної групи, судити, звісно, слухачам — учням Підвисоцької середньої школи імені Т. Г. Шевченка, трудівникам першої транзитної бригади колгоспу імені Енгельса, молочнотоварної ферми колгоспу імені К. Маркса та інших. Ім же (а, очевидно, не інопланетянам) вирішувати, читати чи ні книги, про які йшлося у виступах, передплачувати чи ні «Молодий комуніст» на наступний рік... Але принаймні про одну особливість зустрічей в Новоархангельському районі можна говорити з певністю: наші читачі, і теперішні, і майбутні, дедалі уважніше приділяють до перемін, які хоч і повільно, але все-таки відбуваються в житті суспільства. Інтерес цей не жарний, він пов'язаний із бажанням багатьох людей бути не лише спостерігачами, а й активними провідниками перебудови. Недарма сказано: спочатку було слово, а потім — діло...

Наш кор.
Новоархангельський район.

8

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

28 жовтня 1989 р.

ФОТОГРАФ приїхав несподівано. Була весна. Дні стояли теплі, і вирішили фотографуватися на подвір'ї. Поставили дерев'яні верстати, щоб на фото всіх було видно. В їхньому класі кому по 10 років, кому 15, не всіх лихо та бідність вчасно пустили до школи. Дівчатка — в біленьких хусточках, хлопці в піджаках з чужого плеча. Дехто босий. Серед них директор тодішній Тимофій Володимирович Сидоренко, поруч — класний керівник, вчителі. Вгорі на фотографії напис: «5-А клас, Татаринська ш.к.м. 1933—34 н.р.».

Ця фотографія висить зараз в музеї трудової слави села Комишуватого (колишнього Татарине). Скромна така, вже поживила від часу. Поряд — ще два шкільні фото тих років. Але там вже доросліші, а тут діти, і роки, трагічні для нашого народу — 1933—34. Може, тому й зацікавила мене дізнатися про долі тих дітей, співставити з історією, яка зафіксована в музейних експонатах. Останніми роками говоримо, що історія наша писалась неправдиво. Десь там, далеко, в центрі вона переписується, ніяк не перепишеться, а як же тут, поруч із нами?

Мені пощастило. В селі є ще троє з тих п'ятикласників, знятих невідомим фотографом у 1934 році.

...Серафима Федосіївна Гриценко пішла до школи дев'ятирічною. Мама у неї померла, коли дівчинці виповнилося лише півтора місяця. П'ятеро братів старших у неї було, вони її й виростили. Та до школи не поспішали віддавати: «Навіщо дівчині вчитися?». А вишло так, що Серафима Федосіївна, закінчивши Новомиргородське педучилище, сама весь вік вчила дітей.

— Оце поруч з директором нашої класна керівника, — розповідає вона. — Ніяк не згадаю її прізвища, скільки років пройшло. Пам'ятаю лише, що називали ми її Синиця.

Школа тоді в Татарині була велика. Кілька паралельних класів, у дві зміни вчилися. Зараз теж чимале село, багато гарних, добротних будівель і школа видна, відома і в області, і в районі. Питаю у Серафимі Федосіївні, скільки дітей її однокласників залишилися у селі. Виявляється лише двоє.

Поряд з Татариним були села Софіївка, Новотиміфіївка, Дичискулово, Грушівка. У Грушівці у 1928 році була заснована перша комуна. Потім, уже після війни, село оголошено неперспективним. Зараз Грушівки нема, живе там лише одна бабуся. Жило село, мало свою історію, мало свої звичаї, своїх сільських «героїв» і героїв справжніх.

— А сад який там був! Краса яка! — говорить голова сільради Г. М. Поповкіна.

Та й залишилась одна-єдина бабуся, оце й вся пам'ять і вся слава! Гірко, ой, як гірко чути про таке. А скільки ж таких сіл по Україні! А в музеї трудової слави ні слова про це, ні післюва! Я там познайомилась із славними дівчатами, науковими співробітниками музею Анжеолою Коваленко та Любою Криворучко. Чи ж не робота це для вас, дівчата? Хай би помічниками вашими стали місцеві школярі. Хоч записати історію Грушівки, якщо вже вмирав воно навіки, бо хіба ж не мала й вона своєї трудової слави? Те ж саме стосується й інших сіл. Нема вже й Новотиміфіївки, та й Дичискулово не те, що було раніше.

Питаю в дівчат, чому село раніше називалося Татарине.

— Мабуть, шлях татарський десь поблизу пролягав, — каже Люба. — Є ще версія, що від імені пана якогось, котрий правив у селі, ця назва.

Чому ж зараз воно зветься Комишуватим? Чи було це колективним рішенням жителів села? Є у музеї лист від колишнього секретаря сільради Тетяни Гаврилівни Бідоменко. Зараз ця жінка живе в Ялті. Пише вона, що після війни вже якось надійшов лист із райвиконкому. Позаяк назва села якогось чином пов'язана з іменем пана, треба його перейменувати. Бажано дати назву зв'язану з природними умовами. «От я й запропонувала назвати Комишуватим, бо було тоді у нас багато комишу, геть річка поросла ним», — пише Тетяна Гаврилівна.

— Оцей ось хлопчик у великому чорному картузі — Павло Глинчук (це продовжує розповідь Серафима Федосіївна). Помер років три тому. Був учасником війни, потім у колгоспі працював. Тут, на фотографії він маленький, а дорослим був здоровий дядько, дуже акуратний. А це Нінка Васильківська, десь вона виїхала, Люба Гриценко жива ще, Іван Голуб помер. Ось Гриша Карасенко, учасник Великої Вітчизняної війни, інвалідом там став, в колгоспі працював, зараз уже пенсіонер. Борисова Євдокія у війну медсестрою була, тут, у музеї, є про неї матеріали.

Друга від краю — Тетяна Голуб. Після війни вона вчителювала. Батько її репресований був, ніхто в селі не знав, за що його забрали. Так і не повернувся. Ще була в нас така Варя Беленко, зараз во-

47-ий. Бо в 47-му теж був голод, тільки тоді не вродив хліб. Натомість в музеї є фотографія і підпис: «Весняна сівба 1948 року. В 1947 році були освоєні всі посівні землі і врожайність складала: зернових 17 центнерів, цукрових буряків 169 центнерів».

Є в музеї цікавий експонат. Жорна, на яких терли в 30-их роках зерно. Десь дістануть жменю зерна — і на жорна. Люди добре їх пам'ятають. Відомий український поет Василь Симоненко писав: «Цілує руки, що крутили жорна у переддень космічної доби». Ще й після війни крутилися ті жорна по всій Україні, вигодували вони кілька поколінь. Галина Михайлівна Поповкіна згадає:

— Дали нам у школі на Новий рік у подарунок по жмені зерно. Дома перетерли на жорна, спекли нам коржики.

на Перчун, тут, на фотографії її немає, то їхню сім'ю розкуркулили. Їй у школі оголосили бойкот, ніхто з нею не говорив — дочка ворогів народу. Вона потім весь вік у колгоспі працювала.

Про цю трагічну сторінку нашої історії — репресії, розкуркулювання — у музеї теж ні фотографії, ні напису, ні згадки. Ніби й не було нічого. Тільки переможна хода до соціалізму. Перші колгоспи, комуністи, МТС, плакати того часу, куточок сільської хати тих років. Це при тому, що музею лише наступної весни виповниться п'ять років, так, що створився він уже в перебудовний час. Зрозуміло, що багато чого не знали, багато що замовчувалося. Та, думаю, вже давно настав час доповнити експозицію. Тим більше, що в селі навіть толком не знають, кого з репресованих на сьогодні реабілітували. А треба було б знати. Думаю, що за тих, у кого нема кому подавати клопотання про реабілітацію, мали б похлопотатися односельчани. Адже, думаю, їм небагато чесне ім'я села. А те, що серед репресованих у Комишуватому в роки розгулу сталінщини були й чесні люди, сумніву не викликає. Галина Михайлівна Поповкіна розповідає:

— Яюсь приїхав до нас представник КДБ. Їм надійшов лист від дочки одного репресованого, колишнього жителя села з проханням реабілітації батька. Ми ходили до старших людей, які знали того чоловіка. Вони всі говорили, що він був чесним, працелюбним. Не знаю, чи реабілітували його.

Не минуло село і тяжкий голод 1932—33 року.

— У нашому класі ніхто від голоду не помер, — каже Серафима Федосіївна. — Але дуже тяжко та зима була.

— Моя свекруха 1916 року народження, вона добре той голод пам'ятає, — розповідає голова сільради Г. М. Поповкіна. — Люди були дуже ослаблені, мерли. У одної жінки було двоє дітей. Яюсь на неї так казали, Берчачка, по-моєму. То десь тих дітей не стало. Питають люди, де ж вони поділися. Вона каже: «Посла в інші села хліба просити». Пізніше знайшли у неї за скринцею руки і ноги дитячі... А врожай того року був.

Про голод теж навіть не згадав в музеї. Ні про 33 рік, ні про

Спекти б і зараз такого коржика та й покласти на видне місце в музеї, щоб діти сьогоднішні бачили, на якому хлібіві росли їхні баби і діди.

Були ті жорна звичною річчю й для п'ятикласників, про фотографії яких у нас мова. Послухаємо Серафиму Федосіївну:

— Директор наш, Тимофій Володимирович Сидоренко був дуже суворий, але справедливий. Ми його любили і поважали. Це він організував у селі десятирічку. У восьмий клас (освіта тоді була семирічна) пішло більше сорока душ, закінчили школу комуністичної молоді тільки 11. І я серед них. Оце в середньому ряду, друга од краю дівчина, дуже зубрила уроки. Завчить, бувало, напам'ять, а розуміти нічого не розуміє. Яюсь викликали її до дошки. А вона «Та-та-та-та...». Все гарно й чітко відповідає. Вчитель питає: «Чим міряється час?». А хтось пожартувати, видно, хотів, та підказує тихенько: «Метрами!». Вона й повторила. Ото сміху було!

Одинадцять чоловік, отже, з тих п'ятикласників отримали середню освіту, вищої — жоден. Такий час був.

Мене вразила у Комишуватському музеї величезна кількість грамот. Скільки-то комишуватці їх одержали — силу-силенну! Це не дивно, адже грамоти в сім'ях зберігаються, тож коли збирали матеріали для експозицій, дефіциту грамот не було. І вони, звичайно, теж документи епохи. Але ж не тільки вони! Бо хіба ж одними грамотами виховаєш патріотизм у молоді? Відомо, що в Комишуватому живе двічі Герой Соціалістичної Праці О. В. Гіталов. Хтозна, чи й був би музей у селі, якби не жив тут Олександр Васильович. Про нього свого часу дуже багато писали. Думаю, що й у майбутньому ми ще повернемося до цього, адже час вносить свої корективи. Та, мабуть, не на повну силу використовується музей. Зовсім збого представлена тем історія дожовтнева. Ніби спеціально ілюструючи відому тезу застійних часів: «Історія у нас почалася із Жовтневої революції». Розумію, що шукати експонати давніших часів важче, ніж ближчих років, але ж треба. Як було б добре, щоб у кожному селі був хоч невеличкий музей, та правдивий, та болючий, як наше минуле, та патріотичний. Може, менше у

нас було б того національного нігілізму, що так пишно розцвів.

Є в музеї вже й експонати сьогорішньої історії. 12 комишуватців були учасниками ліквідації наслідків чорнобильської аварії. Один із них віддав у музей захисного кольору сорочку. Є кілька фотографій, а то знову ж такі купа грамот і значків. І це треба, але чому ж геть забули, що саме ця аварія величезне горе для народу. Чому ж експозиція ця оформлена виключно у переможних тонах? Комишуватці здав фонд Чорнобиля 3160 керболців.

Мабуть, найновіша експозиція музею, присвячена 70-річчю комсомолу. Фотографія комсорга колгоспу, передового шофера, передової в'язальниці будинку побуту. Гарна дівчина на фото! Підпис: «В'язальниця будинку по-

буту завжди виконує свої соціальні обов'язки на 115%». Я певна, що така виставка не має ніякого виховного значення. Зобов'язання, передовики — це вже давно не хвилює молодь. Треба шукати нові форми, нові підходи. Та й хіба тільки передовики наша гордість, хіба тільки вони мають право стати нашою історією?

Про неї, про історію, ще кілька слів. Найхвилюючішим для мене завжди було свято Перемоги. Цього дня скрізь проводяться мітинги, покладання квітів до м'ятників загиблих. Був мітинг цього року і в моєму Новомиргороді. Зібрався люди. Попереду дідуся та бабусі (час іде!) з медалями та орденами на грудях. Виступали й ветерани, і керівники району, і секретар райкому комсомолу. Були слова, що повторюються із року в рік, стандартні, заштамповані фрази. Я дивилася на потьмянілі від часу медалі, ордени, планки ветеранів, на їхню свинину, згорблені часом і лихом спини, і мені хотілося плакати від образи за них, за їхній подвиг. До останньої хвилини чекала зворушливого, хвилюючого слова, що правдиво б повідало про ті часи. Про репресії військових напередодні війни, про ті ешелони зерна і техніки, що йшли до гітлерівської Німеччини до третьої години ночі 22 червня, про той наказ по системі ГУЛАГу, що забороняв називати арештованих словом «фашист», щоб не образити, мовляв, фашистів. І в таких умовах наш народ встояв і переміг. Після мітингу підійшла до прешівників місцевого райкому партії. За іронією долі один з них — мій шкільний учитель історії.

І Новоукраїнський музей, і мітинг в Новомиргороді, на мій погляд, — явища однотипні. Вони свідчать, що ми й досі не хочемо чи боїмося повернутися до своєї справжньої історії. Вона десь переписується, але ж тут, на місці, в кожному селі і містечку, — хіба треба чекати, поки її нам дадуть готовою? Адже скрізь є люди, які багато пам'ятають, багато знають, багато можуть розповісти. Ми не використовуємо зараз на повну силу цей безцінний скарб.

П'ятикласники із нашої мушкетерської фотографії прожили-таки не життя.

С. ОРЕЛ.

Новоукраїнський район.

ЯК ВИРІС І ЗМІЦНІВ КОМСОМОЛ НА ЗІНОВ'ЄВЩИНІ

ЗА МАТЕРІАЛАМИ ІСТМОЛУ — КОМІСІЇ ПО ВИВЧЕННЮ ІСТОРІЇ РУХУ МОЛОДІ

КОМСО-
МОЛЬСЬКА
ПЛАНІРКА

Разом з розвитком робітничого руху ріс і ширився революційний рух робітничої молоді на Зінов'євщині. В історію революційного руху нашого округу вписано багато яскравих сторінок революційним рухом молоді.

До 1917 року в нашому окрузі не було самостійних революційних організацій молоді, які своїм існуванням відігравали б політичну роль.

Та класова самосвідомість молодих робітників росла ще задовго до 1917 р. Окремі молоді робітники входили до соціал-демократичних робітничих організацій і проводили свою зажку, наполегливу роботу разом із соціал-демократичним ядром Єлисаветградського району. Коли із заводу Ельвортів звільняли політично неблагонадійних, коли за ворота виставляли крамольників, серед них були і ті самі молоді революційні робітники.

«А коли в 1914 році чорний «Союз російського народу» влаштував маніфестацію, то під знаменами «за віру в царя і вітчизну» не було молодих робітників. Це було першим проявом класової самосвідомості молодих робітників, серед яких знаходилися і ті, хто уже і нові віяння — згадував один із найстарших комсомольців Зінов'євська т. Скур-ничий.

Імперіалістична війна 1914 р., яка вирвала з лав робітничого класу кращі молоді сили, забрала на фронт і величезну кількість молодих робітників Єлисаветграда.

Завод Ельвортів, основана промислова база міста, перейшов на оборону. І в цей період спеціальна робота серед молоді не велася. Як і до війни, окремі молоді робітники брали участь у революційній роботі в гуртках, разом із дорослими робітниками.

Відтримали останні постріли імперіалістичної війни. Революційний привид, який бродив над Росією і закликав до повстання, тепер окутав усю Росію революційним вогнем. Перший революційний розряд зніс трон з імператорською короною.

Лютий 1917 р. У Єлисаветграді на той час уже існує цілий ряд політичних угруповань: більшовики, меншовики, есери, анархісти та ін.

Більшовицька організація в місті ще недостатньо сильна. За організацію пролетарської молоді в Єлисаветграді береться меншовик Куперштейн Віра Матвіївна (нині член ВКП). Вона згуртовує навколо себе окремих молодих робітників, службовців, а також учнів. Потім у місті організовується клуб робітничої молоді, який спочатку звійшли друкарі і друкарі.

Це був перший крок до організації робітничої молоді Єлисаветграда. Але і цей перший зародок молоді робітничої організації уже пробував загризти буржуазний вовк в овечій ліберальній шкурі. Про цей період один із засновників комсомолу у Зінов'євську т. Масленківський згадує:

«Ліберальна частина буржуазії починає видавати себе за «покровительку» підростаючого пролетаріату і грошовими подачками підтримує організацію».

Меншовики та есери в клубі, де збирались сотні молодих робітників, почали співати хвалебні гімни «революційній» буржуазії і малювати їм золоті гори майбутньої хваленної «демократії».

Зон з буржуазними лібералами співали не менш буржуазні меншовики. Але недовго довелося меншовикам та есерам займатись вихованням пролетарської зміни. Липневі дні у Ленінграді і Москві, спішна підготовка до захвату влади більшовиками, викриття керенщини, створення нових більшовицьких кадрів, повер-

нення революційних солдатів з фронту посилили і більшовицьку організацію міста. Більшовизм заражає молодих робітників. Більшовицький дух пробігається в стіни клубу робітничої молоді через голову його меншовицьких і їм (меншовикам) подібних керівників.

У клубі створюється ініціативна група для організації «партії молодих комуністів», що складалась переважно із молодих друкарів. До неї входили тт. Мошинський (нині член ВКП), Шульман (убитий григор'євцями), Ніколаєвський (убитий григор'євцями), Масленківський, Людмилава, Грановський, Вейсбиш (нині член ВКП), Островський (убитий). Ті, хто ризикнув «займатись більшовизмом», були викинуті із клубу, як елемент, що розкладається і розкладає.

Викинута із клубу група товаришів не залишає боротьби за організацію партії молодих комуністів, до неї примикає нова група товаришів: Плавський, Дикий, Корецька, Наумов, Ярецька, Мінський (нині член ВКП), Поволоцький (убитий бандитами в 1920 році), Муравчик (убитий григор'євцями), Вільховий і Орехов.

Все ж ця ідея в житті втілювати не вдалося. Цьому перешкодила окупація України, яка загнала у підпілля все революційне, більшовицьке.

* * *

Після німців, після захоплення влади радами, ідея створення «партії молодих комуністів» знову оживає. Знову організовується ініціативна група, яка звертається у більшовицький парткомітет з пропозицією організувати партію молодих комуністів. До цього часу партійний комітет уже мав відомості про організацію в Росії комсомолу. Ініціативній групі було запропоновано організуватись не в партію молодих комуністів, а в Комуністичну Спілку Молоді. У квітні 1919 року відбулись перші збори Комуністичної Спілки Молоді Єлисаветграда. Досвіду в роботі не було. Досвід роботи комсомольських організацій інших міст ще не був відомий, і тому спілка приймає випадкові організаційні форми, рішення, створюються два відділи: з охорони праці молоді і з проведення політико-просвітницької роботи.

Одночасно з організацією комсомолу у місті починають виникати різні дрібнобуржуазні організації. Спілка соціалістичної молоді, Спілка молоді, що навчається та інші. Перед молодим комсомолом постає завдання — боротися з цими антипролетарськими організаціями, які претендували на вплив на робітничу молоді. І Спілка соціалістичної молоді і Спілка молоді, що навчається, довго не могли проіснувати і скоро розпались. Комсомол ставав усе поширенішим серед робітничої молоді.

Разом з 1918 роком прийшли німці, банди карних і напівкарних злочинців, які наводили Україну. Революційна Росія була кинута в полум'я громадянської війни. Особливо потерпіла від окупантів і бандитів Україна і, зокрема, наш Єлисаветградський округ.

...Під керівництвом більшовицької партії трудящі України боролися до перемоги. Людям, які повернулись з фронтів і залишили верстати та поля, доводилось боротися як із зовнішніми ворогами, так і з внутрішньою контрреволюцією, петлюрівщиною.

Боротьбою керували більшовики. Партійний комітет мобілізував членів партії і направив їх на фронт. Провів мобілізацію комсомол. На одному із засідань Єлисаветградського комітету комсомолу було постановлено мобілізувати 30 процентів Спілки у Червону армію. Наш комсомол дав революції свій перший загін.

Внутрішню роботу в комсомолі — й до того не особливо нала-

годжену — довелося тимчасово припинити. Перед організацією стояло лише одне серйозне завдання: допомагати захисту революції.

Мобілізація комсомольців на фронт стала типовим явищем, а коли до 1 травня Єлисаветград узнає про зраду Григор'єва і його наближення до Єлисаветграда, про розгроми, що супроводжують його шлях, єлисаветградський комсомол перейшов на повне казарменне положення. 8 годин біля верстату, а потім 8—10—12 годин — із гвинтівкою.

...Через кілька днів починаються військові дії проти Григор'єва. Уся міська організація виступила. Це було перше бойове хрещення міської комсомольської організації. Разом з членами партії члени комсомолу бились на передових позиціях. На полі битви покляли свої голови дев'ять комсомольців. Страшні дні григор'євщини пройшли, але вони залишили за собою тисячі трупів, братські могили, розгромлене місто.

Комсомол, як і партійна організація, почав підраховувати свої сили. Їх було небагато. А жертви відчутно знекровили організацію.

«Здавалось безглуздом відновити будь-яку роботу, тим більше серед незміцнілої робітничої молоді, але не працювати було неможливо і злочинно перед новою грозою — денікінщиною», — згадує один із засновників комсомолу в Зінов'євську т. Дикий.

Організація була настільки розбита, що довелося створювати новий організаційний комітет. Організація була створена, і їй дали назву «Комуністична Спілка Робітничої Молоді України». Незважаючи на малочисельність членів КСМУ, створений комітет боровся за чистоту своїх лав, і весь боязливий, негідний елемент був нещадно вичищений із спілки.

26 липня 1919 року в Києві відкрився перший Всеукраїнський З'їзд Спілок Молоді. На цей з'їзд Єлисаветград послав також двох делегатів.

Всеукраїнський З'їзд об'єднав усі революційні організації молоді на Україні. І ця спілка отримала назву: «Комуністична Спілка Молоді України» — КСМУ. З'їзд виробив головні директиви у роботі комсомолу.

Після з'їзду робота комсомольської організації міста дещо оживилась. Акуратно виконувались усі наряди по направленню членів спілки на фронт і на курси.

Та історія не дозволяла ще комсомолу розпочати серйозну політико-виховну роботу, турбування про свій ріст. Наближався Денікін. В очікуванні його в кінці липня вже була секретно виділена група із найвідповідальніших комсомольців, яка на випадок приходу Денікіна мала залишатись у підпіллі.

Денікін наступав. Комсомольська організація допомогла партійній в обладнанні підпільної друкарні. А в середині серпня 1919 року почалася евакуація партійної організації із Єлисаветграда. Комсомольський комітет 9-го серпня також отримав розпорядження парткому евакуюватись. Останнім залишив у той день станцію Єлисаветград ешелон комуністів і комсомольців, які робили тимчасовий відступ, щоб знову напасти і остаточно перемогти.

Настали важкі дні безпросвітної денікінщини. Підпільники залишилися проводити свою напружену роботу.

* * *

1920 рік. Відступ денікінців. Комуністи і комсомольці, що перебували у підпіллі, збираються у приміщенні колишньої міської Думи. Розпитують своїх визволителів — червоних командирів. Взаємні поцілунок і поздоровлення із звільненням.

Знову створюється ініціативна група по відновленню комсомолу. Скликаються загальні збори всіх

комсомольців міста. На зборах обирається Тимчасовий Комітет. Ці ж збори обговорюють питання про залучення в організацію молодих робітників, про те, як стати масовою революційною організацією молоді.

Першими відгукнулись молоді друкарі, які створили комсомольський осередок (друкарі, між іншим, довгий час відігравали керівну роль у спілці). Потім відгукнулася молодь спілок «Шкіряник» і «Швейпром». Міська організація поповнювалась робітничою молоддю.

Важко було працювати. Зв'язок з центром налагодити не вдавалось. Керівництво відповідного не було. Організація йшла напромацьки в пошуках вірного шляху.

До цього часу комсомол починає проникати і в село. У квітні 1920 року у Новоукраїнці створюється Спілка Комуністичної Молоді — СКОМОЛ. Створена ще в 1919 році у Бобринці, комспілка із революційної молоді була перетворена в комсомольську організацію. Створюється комсомольська спілка у Новомиргороді, у грудні створюється комсомольська спілка на станції Помічна і т. д. і т. п. Комсомол на селі організовувався стихійно, часто створювався із комспілок; партійні організації на селі були тоді ще дуже малочисельні та слабкі і не змогли приділити уваги комсомолу на селі.

У Єлисаветград прибуває із центру інструктор, який забезпечив організацію матеріалами і вказівками. Почалась переєстрація членів комсомолу. Переєстрація, хоча вона пройшла і невдало, допомогла обліку організації, а в подальшому — і її оздоровленню. Гірша частина учнів була із організації усунута.

Отже, можна вважати 1920 рік роком відродження комсомолу в Єлисаветграді. Початком його напруженої роботи в умовах мирного будівництва.

За 1920 роком прийшов і 1921 рік. Комсомольську організацію він застав ще не зміцнілою, виснаженою від фронтів, мобілізацій і підпілля. В організації ще було слабе пролетарське ядро. Крім того, жага до навчання забрала багато хорошої молоді в центр: поїхали вчитись.

...Голод і нещастя. Крок назад, щоб зробити десять вперед. Міжнародне становище Радянської Росії, виласи білих у Сибірі, падіння Радянської Угорщини, економічна розруха в країні, пільки обивательщини, поява нелюдей не могли відобразитись на часточках комсомольців.

Комсомол проводить боротьбу з настроями «воєнного комунізму». Комсомол роз'яснює значення нелюдей, комсомол починає приділяти увагу виховній роботі. Незважаючи на неймовірно важкі умови роботи, на те, що молодь скорочувалась із підприємств, комсомол розгортав свою роботу, брав вірний курс на робітничу молоді. Для того, щоб ближче підійти до робітничої молоді, у місті створюються два райкоми комсомолу: залізничний і кушівський. Центр роботи переноситься в район, де є клуби і де живе робітнича молодь. Остання починає приходити у комсомол.

Починає налагоджуватись зв'язок і з деякими сільськими організаціями. Починається навіть деякий обмін досвідом.

У 1921 році комсомольській організації ще не вдається охопити молодь заводу «Червона зірка» — основної пролетарської бази в окрузі. Але вплив комсомолу починає і тут поступово виявлятися. У травні 1922 р. організовується осередок при заводі колишнього Бургарда.

Тоді комсомольська організація міста уже могла заявити, що робітничу молоді знаходиться під її впливом, що комсомол стає дійсним керівником робітничої молоді.

(Закінчення на 10-й стор.).

«ЯК ВИРІС І ЗМІЦНІВ
КОМСОМОЛ НА ЗІНОВ'ЄВЩИНІ» — ЦЮ СТАТТЮ,
ОПУБЛІКОВАНУ ЩЕ В 1927
РОЦІ, В ЯКІЙ ІДІТЬСЯ ПРО
ТРУДНОЩІ ЗАРОДЖЕННЯ
КОМСОМОЛЬСЬКОГО РУХУ
ТА ЙОГО ПЕРШІ КРОКИ В
НАШОМУ КРАТ, ПРЕДСТАВ-
ЛЯЄ ОБЛДЕРЖАРХІВ.

Сьогодні комсомол вирішує важливі питання оновлення, визначення свого місця в умовах революційної перебудови, що відбувається в країні. У цій роботі резон звертатися до витоків молодіжної організації. Чим займалися, за що боролись, чому відчували потребу у створенні своєї Спілки діди і прадіди наших комсомольців, які гордо називали себе «молодими комуністами»? Оскільки на сьогоднішній день відсутнє систематизоване видання з історії комсомолу Кіровоградщини, для отримання відповідей на ці запитання звернемося до збірника спогадів учасників революційних подій на Єлисаветградщині «Годы борьбы», опублікованого ще 1927 року. Книгу було видано Зінов'євською окружною Жовтневою комісією в місцевій друкарні «Червоний шлях» до десятої річниці Великої Жовтневої соціалістичної революції.

Пропонуємо читачам одну із статей видання, підготовлену за матеріалами тодішньої комісії по вивченню історії руху молоді. Текст дається зі скороченнями у перекладі з російської мови.

Публікація присвячується Дню комсомолу, цього річчю ювілейним датам — 70-річчю створення ЛКСМУ та Єлисаветградської комсомольської організації. Не забуваймо також, що через кілька днів виповниться 70 років з дня створення Комуністичного Інтернаціоналу Молоді. Скільки ювілейних дат!

Принадібно нагадаємо читачам «Молодого комунара», що на його сторінках вже було опубліковано матеріал, присвячений 50-річчю створення Кіровоградської обласної комсомольської організації. Ця дата теж припаде на ювілейний рік.

С. ШЕВЧЕНКО,
директор держархіву області.

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

28 жовтня 1989 р.

* В тексті оригіналу скрізь вказується назва «Зінов'євська». Оскільки ж до 1924 року наше місто називалось Єлисаветградом, у публікації дається дійсна назва.

ОГОЛОШЕННЯ

Кіровоградський
державний
педагогічний
інститут
ім. О. С. Пушкіна

ОГОЛОШУЄ
НАБІР УЧНІВ

10—11 класів сільських загальноосвітніх шкіл на факультет майбутнього вчителя.

До вступу необхідно подати: заяву, рекомендацію райвно, характеристику.

Прийом документів до 19 листопада ц. р.

Перше заняття 19 листопада об 11.00 в актовому залі інституту.

Адреса інституту: 816050, м. Кіровоград, вул. Шевченка, 1, деканат ФМВ, аудиторія № 19.

КОМСО-
МОЛЬСЬКА
ПЛАНІРКА

1918—
1989

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

28 жовтня 1989 р.

ПОСЛУГИ АМТС-3

ДО ВІДОМА АБОНЕНТІВ м. КІРОВОГРАДА ТА ОБЛАСТІ
З 25 жовтня змінено порядок набору абонентів телефонного ЗВ'ЯЗКУ МІСТА
ОДЕСИ. НАБІР СЛІД ПРОВАДИТИ: 8-048-2 + №

На станції АМТС у жовтні цього року відкрито нове направлення Кіровоград — Ворошиловград. Абоненти мають змогу здійснити зв'язок з будь-яким номером телефону абонентів міста Ворошиловграда та Ворошиловградської області.

Ворошиловград 8-064-2 + №
Антрацит 8-064-31 + №
Біловодськ 8-064-66 + №

Білокуракіно
Брянка
Кіровськ
Комунарськ
Краснодон
Красний Луч
Креміна
Лисичанськ
Лугутіно
Марківка
Мелове

8-064-62 + №
8-064-43 + №
8-064-46 + №
8-064-42 + №
8-064-35 + №
8-064-32 + №
8-064-54 + №
8-064-51 + №
8-064-36 + №
8-064-63 + №
8-064-65 + №

Новоайдар
Новопсков
Первомайськ
Перевальськ
Попасна
Ровеньки
Рубіжне
Сватово
Свердловськ
Сєвєродонецьк
Слов'янськ

8-064-45 + №
8-064-63 + №
8-064-55 + №
8-064-41 + №
8-064-74 + №
8-064-33 + №
8-064-53 + №
8-064-71 + №
8-064-34 + №
8-064-52 + №
8-064-73 + №

Станично-Луг
Старобельськ
Стаханов
Троїцьке

8-064-72 + №
8-064-61 + №
8-064-44 + №
8-064-56 + №

По довідки звертатися по телефонах 2-58-20, 4-65-41.
Кіровоградський міський виробничо-технічний вузол електрозв'язку,
Кіровоградський корпункт рекламного агентства.

Кіровоградський державний педагогічний інститут ім. О. С. Пушкіна

продовжує набір слухачів

на підготовче відділення з відривом від виробництва (денна форма навчання) із спеціальностей: українська мова та література, фізичне виховання.

Вступники подають:
заяву на ім'я ректора,

направлення астановленого зразка,

характеристику, підписану керівниками підприємства (військової частини), партійної, комсомольської та профспілкової організацій, завірену печаткою,

документ про середню освіту (оригінал),

витяг із трудової книжки (книжки колгоспника), завірений керівником підприємства чи колгоспу,

медичну довідку (форма 086/у), шість фотокарток 3x4 см.

Особисто пред'являють паспорт, військовий квиток або приписне свідоцтво, а при зарахуванні — трудову книжку.

Прийом документів і проведення співбесід — до 25 листопада; зарахування — з 25 по 30 листопада.

Початок занять — 1 грудня.

Умови прийому:

На підготовче відділення приймаються робітники і колгоспники, які працюють в усіх галузях народного господарства і мають стаж практичної роботи не менше двох років, за направленням підприємств і організацій: військовослужбовці, звільнені в запас із лав Радянської Армії, за направленням командування військових частин; старші піонервожати міських і сільських шкіл зі стажем роботи не менше двох років. Приймаються особи з числа працюючої молоді, які направлені підприємствами, організаціями і установами на договірній основі в порядку цільової підготовки, але не пройшли за конкурсом і не мають зазначеного стажу роботи, за умови успішної здачі ними вступних екзаменів.

Зарахування проводиться за результатами співбесід.

Довідки можна одержати в деканаті підготовчого відділення за адресою: 316050, м. Кіровоград, вул. Шевченка, 1, кім. 19. Тел. 9-31-30.

АПАРАТУРА ІМПОРТНА — ЯКІСТЬ ГАРАНТУЄМО

Якщо ви цікавитеся сучасною музикою, звертайтеся до нашої студії звукозапису. Фонотека складається з 5000 фонограм, записів шістдесяти років та сучасних творів.

Замовлення виконуються тільки на катушках студії. Вартість запису 10 копійок за хвилину.

Бажаючим студія надсилає безплатно каталог, в якому перелічено фонограми. Розрахунок за послугу — післяплатою.

ЗАМОВЛЕННЯ НАДСИЛАЙТЕ НА АДРЕСУ: 109193, Москва, а/я, 1.

Дирекція Перовського парку культури і відпочинку.

ЯК ВИРІС І ЗМІЦНІВ КОМСОМОЛ НА ЗІНОВ'ЄВЩИНІ

[Закінчення. Поч. на 9-й стор.]

У червні 1922 року скликається перша загальноміська конференція молодих металістів. Конференція пройшла з великим успіхом і під керівництвом комсомолу. Конференція ще більше наблизила комсомол до робітничої молоді і навпаки; на заводах починається великий ріст комсомольських осередків.

Райкоми в місті реорганізуються. Комсомольці Куцівського району створюють осередки пекарів. Створюються осередки при скотобійні та маслозаводі. Але тяжке матеріальне становище молоді і скорочення штатів на цих підприємствах розвалює останні два осередки. Комсомольці маслозаводу і скотобійні вливаються до пекарів і створюється один сильний осередок «Харчосмак». Це допомогло кращому залученню молоді млинів до комсомолу.

Комсомол починає розгортати свою економічну роботу. Проведене бронювання скорочує безробіття серед підлітків. Посилюється вплив комсомолу на робітничу молоді у приватних підприємствах. Тому, вступаючи у 1923 рік, елісаветградська комсомольська організація переживає великий підйом.

Комсомол починає турбуватися про більш успішну кваліфікацію підлітків і молодих робітників. Крім створеної при заводі «Червона зірка» школи ФЗУ, з'являється ще одна така школа — «Харчосмак». Місцева промисловість починає швидко міцніти і зростає. Промисловість отримує нову робочу силу, скорочує безробіття і серед робітничої молоді. Підприємства міцніють, збільшується продуктивність праці. Із покращенням матеріального становища усього робітничого класу поліпшується і матеріальне становище робітничої молоді.

Створюється база для розгортання політосвіти. Найпопулярнішим стає лозунг: «Гризтьте молодими зубами граніт науки».

Починають створюватися політгуртки. Створений комсомольський клуб стає популярним серед робітничої молоді. Його щодня відвідують 300—400 чоловік. Певітком комсомолу дає все більше вказівок політосвіті осередків. Починає помітно оживати осередкова політосвітова робота.

У 1923 році знову бурхливо ростуть організації. Виникають комсомольські осередки при заводі «Червоний профінтерн», при «Водосвітлі», у залізничників та шкіряників. В 1922 році у міській комсомольській організації було

115 чоловік, потім одразу влилось 200 нових комсомольців.

Починають міцніти комсомольські організації і на селі. Повітовий комітет комсомолу створює волосні комітети КСМУ, які йому полегшують роботу по керівництву сільосередками. Роста авторитет комсомолу серед батрацької і бідняцької молоді села. Цьому допоміг ще перший окружний з'їзд батраків, після якого виникли нові комсомольські осередки при радгоспах.

Ще в 1922 році в Єлісаветграді починає зароджуватися дитячий комуністичний рух. Скликана загальноміська дитяча конференція допомогла популяризації дитячих комуністичних груп «Юних спартаків». 1923 рік був також роком розвитку і дитячої комуністичної організації.

1923 рік — це рік росту комсомолу, розширення його впливу на робітничу молоді у місті і бідняцько-батрацьку на селі, рік зміцнення комсомольської організації Єлісаветградщини.

* * *

Разом із комуністичною партією живе політичним життям і Комуністична Спілка Молоді. Разом з усім пролетаріатом, разом з усім трудящим світом вона у 1924 році переживає велику втрату — смерть Володимира Ілліча

Леніна. На це робітничу молоді, як і весь робітничий клас, відгукується своїм ленинським призовом — вступом до комсомолу.

1925 рік, 26, 27-ий. Комсомольська організація стає масовою організацією робітничої молоді, батраків, бідняків і кращої частини середняцької молоді. Комсомол у своїх лавах нараховує тепер у нашому окрузі близько 11 тисяч чоловік.

Через своїх представників у профспілкових організаціях комсомол допомагає поліпшенню економічного положення робітничо-батрацької молоді.

Свою політико-просвітницькою мережею, своїми політшколами, комсомол щороку охоплює до 2000 комсомольців політичною освітою.

Комсомол відгукується і допомагає партії і Радянській владі у всій конструктивній роботі, що ними проводиться, по соціалістичному будівництву.

Комсомол залучає молоді до виробничих нарад, а ними до підйому нашої промисловості, комсомол сприяє залученню молоді в Тсавіахім, робітничі батальйони і цим допомагає зміцненню обороноздатності країни.

Як вірний помічник партії комсомол приходить до Десятого Жовтня.

НА ДОЗВІЛЛІ

ТОРТ «СВЯТКОВИЙ»

ПОРАДИ

Яйця розтерти з цукром, додати сметану, какао-порошок, подрібнені і злегка підсмажені ядра горіхів, розпарений ізолю, попередньо перебраний і добре промитий, погашену оцтом соду, просіяне борошно. Усе добре перемішати до однорідності тіста, розділити його на дві частини і випікати коржі. Коли охолонуть, просочити кремом і з'єднати. Верх та боки торта обмазати кремом і прикрасити злегка підсмаженими подрібненими ядрами горіхів.

Для приготування крему розм'якшене вершкове масло збити, поступово додаючи згущене молоко до утворення однорідної маси. Влити апельсиновий чи лимонний сік і знову збити.

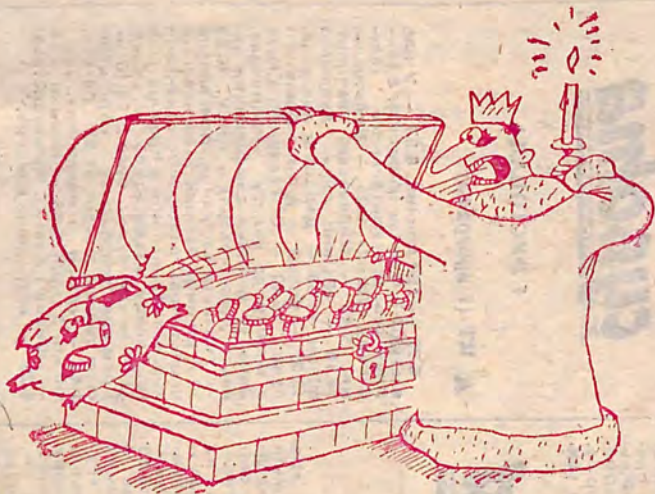
Кількість продуктів для торта: 1 склянка цукру-піску, 6 яєць, 2 склянки сметани, 1 столова ложка какао-порошку, 1 1/2 склянки пшеничного борошна, 1/2 склянки ядер волоських горіхів, 1 склянка ізолю, погашена сода на кінчику ножа, 1 чайна ложка трипроцентного оцту.

ПЕРУНОВІ ДУБИ

ДИВНО, ЦІКАВО, ВСЕРЬОЗ

Улітку 1909 року під час робіт по очищенню річища Десни із дна підняли дубовий стовбур, довжина якого сягала 20 м. Дерево добре збереглося, хоч пролежало у воді явно чимало сотень літ. На ньому не було видно слідів сокири, однак з одного боку стирчали розміщені чітко по дві, одна над одною чотири щелепи кабанів, які міцно застрягли у деревині. Досліді вчених встановили, що належали вони молодим тваринам, добре збереглися, лише набули чорного кольору й блиску, а це буває від тривалого перебування кістки під водою...

У стародавніх слов'ян-язичників був поширений культ священних тварин і дерев. Ліси вважалися житлом богів — і біля окремих дубів, лип або беріз останнім приносили в жертву їжу, речі або м'ясо. Населення стародавнього Києва найбільше шанувало могутні дуби і дикого кабана. Піднятий з ріки дубовий кряж і був таким священним деревом, присвяченим богові грози Перуну.

Без слів.

Мал. В. ШИЛОВА.

Чи вважаєш себе елегантною?

ПСИХОТЕСТ

- Елегантність — це для тебе передусім...
 - одяг (0)
 - стиль (5)
 - спосіб життя (10)
- Прислів'я «не одяг людину прикрашає», на твою думку...
 - правдиве (0)
 - неправдиве (10)
 - частково правдиве (5)
- Власний стиль...
 - можна виробити методом проб і помилок (0)
 - набувається від народження (10)
 - це справа кожної людини і кожен його має (5)
- Коли доля не дала вроди...
 - це породжує всілякі комплекси (0)
 - не має значення, бо не в цьому щастя (10)
 - для чоловіків це не становить особливої проблеми, переживають лише жінки (5)
- Коли збираєшся до театру...
 - то одягаєш щось особливо святкове, урочисте (10)
 - ідеш так, як є, в робочому одязі (0)
 - одяг вибираєш залежно від товариства (5)
- Зуби чистиш...
 - раз на день (5)
 - двічі на день (10)

- взагалі не чистиш, бо це зайва розкіш (0)
- Гроші...
 - мають вплив на зовнішній вигляд людини (10)
 - не мають впливу (0)
 - можуть мати такий вплив, але буває й навпаки (5)
 - Мода...
 - це для тебе обов'язок (10)
 - іноді цікавишся нею (5)
 - невідоме тобі поняття (0)
 - Журнал мод — це...
 - періодика, яка мені нічого не говорить (0)
 - улюблене читиво (10)
 - видання, які переглядаю іноді (5)
 - Нову одягання шисш або купуєш...
 - коли побачиш на вулиці когось зодягненого за останнім криком моди (0)
 - за підказкою приятельок (5)
 - надибавши щось пристойне у журналі мод (10)
- 80—100. Елегантність ототожнюєш з новинками, що їх несе мода. Це, напевно, не зовсім правильно.
- 50—80. Ти справді елегантна і правильно розумієш поняття «елегантність».
- 0—50. Твоє нехлюйство ще, може, не впаде у вічі, але зверни увагу на себе, щоб не вважали тебе іншою особою занедбаною.

ПРОФЕСОР ПОСТУПАЄТЬСЯ УЧНЕВІ?

ШАШКОВА ШКОЛА
УВАГА, КОНКУРС!

«Молодий комунар» сьогодні відкриває розділ «Шашкова школа». І не просто відкриває. Одразу оголошується конкурс розв'язання комбінацій. Конкурс проводиться у два тури.

Комбінацію без перебільшення можна назвати «перлиною» шашкової гри. В якусь мить перестають діяти звичайні закони, що вимагають

зберігати однакову кількість фігур. Ти щедро даруєш суперникові шашку, другу, третю... заради заздалегідь розрахованого заключного удару, що відшкодує всі жертви. Часом комбінації «лежать на поверхні», їх видно, як кажуть, неозброєним оком;

Для участі в конкурсі необхідно знати шашкову нотацію. Нотна клітина має своє ім'я, номер. Нумерація складається з восьми латинських букв а, б, с, d, e, f, g, h, якими позначаються вертикальні ряди клітин (зліва направо). Арабські цифри 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, якими

позначаються горизонтальні ряди клітин, починаються з нижнього ряду. Унизу, як правило, розташовані білі шашки. Клітини позначаються буквами і цифрами, що перетинаються на них. (див. малюнок). Наприклад, поле, на якому перетинається вертикальний ряд «f» і горизонтальний «4», називається f4, шашка (проста чи дамка), що стоїть в даний момент на цьому полі, також відповідно зветься f4.

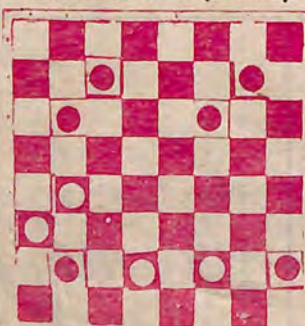
Хід шашки записується так: спочатку порядковий номер ходу, за ним — поле, з якого робиться хід, далі тире — і поле, на яке ставиться шашка. Наприклад: 1. c3—d4 f6—g5.

Якщо здійснюється взяття (бій) шашки суперника, то замість тире ставиться двоокрапка: 2. d4—c5 d6:b4 a3:c5. (білі провели розмін шашок). Зрозуміло?

Отже, розпочинаємо шашковий конкурс розв'язання комбінацій, присвячений 50-річчю газети «Молодий комунар».

ТУР 1

Комбінація № 1 (3 очка).

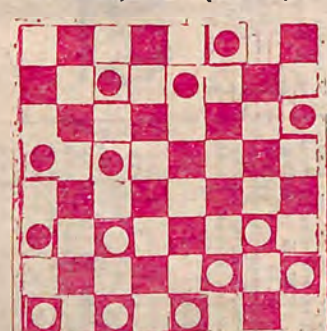

Білі: e3, b4, b2, d2, f2, g1 (6).
Чорні: b6, c7, f6, f4, g7, h2 (6).
Комбінація № 2 (4 очка).

Білі: c1, c3, d2, d4, e1, e3, e5, h2 (8).
Чорні: a3, a7, b8, b6, e7, g7, h8, h4 (8).

Комбінація № 3 (5 очок).

Білі: e1, c1, c3, e1, f2, g3, h2 (7).
Чорні: a3, e5, c7, e5, e7, f8, h6 (7).

В усіх трьох завданнях білі починають, проводять яскраві комбінації і виграють.

Відповіді слід надсилати не пізніше 10 днів з дня опублікування завдань у газеті (за поштовим штемпелем). При підбитті підсумків за рівності очок перевага буде віддана тому, хто раніше надіслав листа.

Переможці конкурсу будуть нагороджені грамотами редакції та шашковою літературою.

Крім відповідей, вам слід повідомити прізвище, ім'я, по батькові, вік, професію, точну адресу, а також Ваш побажаний відносно розділу «Шашкова школа» на сторінках нашої газети.

Альберт БЕРЕЗОВСЬКИЙ,
суддя Республіканської категорії, кандидат у майстри спорту СРСР.

ВІД РЕДАКЦІЇ. Наступного року ми плануємо продовжити публікації під рубрикою «Шашкова школа». Забігаючи наперед, скажемо, що у вас з'являється шанс стати розрядником або ж підвищити свій розряд з шашок. ДЛЯ ЦЬОГО ТРЕБА ВСТИГНУТИ ПЕРЕДПЛАТИТИ «МОЛОДИЙ КОМУНАР» НА 1990 РІК...

«Зірка»—

«Прикарпаття»—

3:1

ФУТБОЛ

Виграли.
Виграли переконливо.
3:1.

Чемпіонат завершили на мажорній ноті. Чи дає нам це підстави сподіватися на оптимістичне майбутнє?

Хтозна...
«Зірка» зробила кілька кроків уперед у порівнянні з торішнім чемпіонатом — посіла чотирнадцяте місце. Як кажуть, «золота» середина...

Аналіз підсумків сезону попереду. А цього осіннього погожого вечора «Зірка» грала від душі. Бомбардирські якості продемонстрував капітан, досвідчений Микола Федоренко, який двічі устигав випередити захисників гостей. А поряд грали Мизенко, Хасанов, Казаков — майбутні «Зірки»...

«Зірка» прощалася зі своїм глядачем, подарувавши йому під завісу аж три м'ячі. До цього протягом сезону таке траплялося лише раз...

Тепер чекатимемо весни.

Сумно буде без футболу...

А. ШПАК.

Редактор
Ю. СЕРДЮЧЕНКО.

«Молодой комунар» —
орган Кировоградского
областного комитета
ЛКСМ Украины.
На украинском языке.

НАША АДРЕСА:

316050, МПС,
м. Кировоград,
вул. Луначарського, 36.

Телефони: редактора — 2-54-26;
відповідального секретаря —
2-27-65; секторів: комуністично-
го виховання — 4-66-79; культури і моралі — 4-64-21; комсомольського життя й економіки — 2-04-84; учнівської і студентської молоді та військовопатріотичного виховання — 2-50-82; соціальних проблем — 2-29-92; фотолaboratorії — 4-94-94; оголошень — 4-28-96; коректорської — 3-61-83.

Газета виходить щосуботи.

Друкарня імені Г. М. Димитрова
видавництва
«Кіровоградська правда»
Кіровоградського обкому
Компартії України,
м. Кіровоград, вул. Глібини 2.

БК 02162. Індекс 61103.

Зам. № 491. Тираж 50 200.